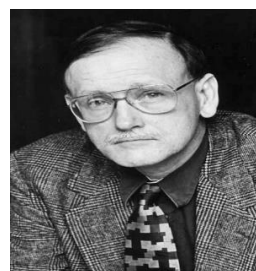

ليکونکی: الفريد مکوی «Alfred McCoy»

منبع اودخپريدو نيټه: پرنسيپل ستيت گرفت «2023-06-15»

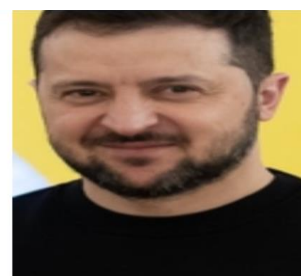
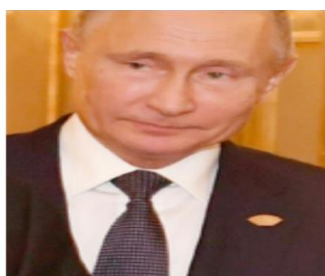
ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سيدحسام «مل» [115].

ايا چين په اوکراين کې د سولې دپلې کولو لپاره
يوازينی لار ده؟

Is China the only way for peace to come to Ukraine?

داسې ښکاري چې بيجينگ د جگړې پای ته رسولو لپاره وسيله، انگيزه، او
حتمي ځان گټو يا علاقه لري.

*It's beginning to look as though Beijing has the means, motivation,
and ultimate self-interest to end the war*

شی جن پنگ

پوتین او

بايدن

زلنسکی

ټول جنگونه پای ته رسیري، معمولاً د خبرو اترو د سولې تړون څخه مننه په پام کې
ونیسئ چې یو بنسټیز تاریخي حقیقت، حتی که داسې بریښي چې په بروکسل، مسکو او
تر ټولو پورته، واشنگټن ډي سي کې هېر شوی وو.

په دی وروستیو میاشتو کې، د روسیې د ولسمشر ولادیمیر پوتین د پلویانو په منځ کې، په اوکراین کې د "تل جگړې" په اړه ډیرې خبرې شوي دي، که لسيزې نه وي، د کلونو لپاره پوتین په دی وروستیو کې د فابریکې د کارگرانو یوې ډلې ته وویل: "زموږ لپاره، دا جیو پولیتیکل دنده نه ده، بلکې د روسیې د دولت د بقا دنده ده، چې د هیواد او زموږ د ماشومانو د راتلونکې پرمختګ لپاره شرایط رامنځته کوي".

د تیرې فبرورۍ په میاشت کې د کییف څخه لید نه وکړه، ولسمشر **جوزف بایدن** د اوکراین ولسمشر ولادیمیر زیلینسکي ته ډاډ ورکړ، "تاسو موږ ته یادونه وکړه چې آزادي بې ارزښته ده؛ دا د مبارزې ارزښت لري، څومره چې دا وخت نیسي. او دا چې موږ به څومره وخت له تاسو سره یو ښاغلی ولسمشر: څومره چې وخت نیسي. څو اونۍ وروسته، د اروپا شورا "د روسیې د عملونو په کلکه غندنه او د اوکراین او د هغه د خلکو نه ثابت ملاتړ" تایید کړ.

سره له دې چې ټول لوی لوبغاړي لا دمخه د تلپاتې جگړې لپاره ژمن دي، څنگه ممکن سوله راشي؟ د ملګرو ملتونو په امنیت شورا کې د روسیې د څوکۍ او د G-7 قدرتونو سره د "اوکراین په وړاندې د روسیې غیرقانوني، غیرقانوني، او بې بنسټه یرغل" په غندلو کې متحد شوي، د دې تلپاتې جگړې د پای ته رسولو لپاره ترټولو احتمالي معامله کونکې ممکن ثابت شي. چې هغه د چین ولسمشر شي جینپینگ دي.

په لوېدیځ کې، په اوکراین کې د سولې جوړونکي په توګه د **ژي** د ځان جوړ شوي رول په پراخه کچه ملنډې وهل شوي. د فبرورۍ په میاشت کې، د روسیې د یرغل په لومړۍ کلیزه کې، د چین لخوا د "اوکراین د کرکیچ د یوازینۍ عملي حل لارې" په توګه د خبرو اترو غوښتنه د متحده ایالاتو د ملي امنیت سلاکار جیک سلیمان لخوا یو خنډ ځواب ورکړ چې ادعا یې وکړه جګړه "سبا پای ته رسیدلې شي که چېرې روسیه پر اوکراین باندي برید بند کړي

کله چې **شي** د مارچ په میاشت کې مسکو ته سفر وکړ، چینایي چارواکو هغه بیان خپور کړ چې ادعا یې کړې وه چې هغه تمه لري "د خبرو اترو په وده کې رغنده رول ولوبوي" د لویدیځ نیوکې لامل شوي. زه فکر نه کوم چې چین کولی شي د یو داسې بنسټ په توګه کار وکړي چې د اوکراین د سولې پروسه پرمخ ویسي، "**ریان هاس** ټینګار وکړ چې یو پخوانی امریکایی دیپلومات چې چین ته ګمارل شوی و. د اروپایي کمیسیون مشري **اروسولا وان ډیر لاین** څرګنده کړه چې "چین د روسیې په ملاتړ سره په شخړه کې اړخونه اخیستی" او له دې امله په سختۍ سره د سولې جوړونکي کیدي شي. حتی کله چې **شي زیلینسکي** ته شخصي تلفون وکړ او ژمنه یې وکړه چې د "ټولو اړخونو سره" خبرو اترو ته وده ورکولو لپاره یو استازی واستوي، منتقدینو دا رد کړه چې له اروپا سره د چین مخ په زیاتیدونکې سوداګریزو اړیکو ته دومره زیان کنټرولوي.

د سولې د کنفرانسونو سمبولیزم

بیا هم، د یوې شیبې لپاره د هغې په اړه فکر وکړئ بیل څوک کولی شي کلیدي اړخونه میز ته راوړي او په بالقوه توګه دوی د سولې تړون لاسلیک کړي؟ پوتین، البته، دمخه د یو خپلواک دولت په اشغالولو سره د ملګرو ملتونو تړونونه سرغړونه کړې، په داسې حال کې چې له اروپا سره یې د هغه اقتصادي اراده ماتوي او د اوکراین د حاکمیت د درناوي لپاره د واشنگتن سره پخواني تړونونه یې مات کړي دي. او بیا هم دروسیې ولسمشر په اقتصادي او بل ډول د چین په ملاتړ تکیه کوي، کوم چې **ژي** یوازینی مشر ګرځوي چې کولی شي هغه د معاملي میز ته راوړي او ډاډ تر لاسه کړي چې هغه هر هغه تړون ته درناوی کوي چې هغه لاسلیک کوي. دا زړه رانکونکی حقیقت باید جدي پوښتنې راپورته کړي چې د بیجینګ لخوا الهام شوی راتلونکي سولې کنفرانس به څنګه ترسره شي او دا به د اوسني نړیوال نظم لپاره څه معنی ولري.

د 200 کلونو څخه زیات، د سولې کنفرانسونو نه یوازې شخړې حل کړې، بلکې په منظمه توګه د نوي نړیوال ځواک مرحلې ته درسیدو نښه کوي. په 1815 کې، د وینا په محلونو کې د ورینمو په مینځ کې چې د **ناپولین** جنګونو پای ته رسولو خبرو اترو سره یوځای و، بریتانیا د خپلې پیرۍ اوږدې واکمنۍ لپاره د نړۍ ترټولو لوی ځواک په توګه راڅرګند شو.

په ورته ډول، د 1885 د برلین کنفرانس چې د استعماري واکمنۍ لپاره د افریقا لویه برخه جوړه کړه د آلمان د لومړي جدي سیال په توګه د برتانیا د زیاتوالي خبر ورکړ. د ورسیلس د عکسونو لوی تالار کې د پام وړ بحثونه چې په رسمي ډول په 1919 کې لومړۍ نړیواله جګړه پای ته ورسیده د نړۍ په ډګر کې د امریکا د پیل نښه وه. په ورته ډول، په سان فرانسیسکو کې د 1945 د سولې کنفرانس چې ملګري ملتونه یې تاسیس کړل (لکه څنګه چې دویمه نړیواله جګړه پای ته رسیدلې وه) د متحده ایالاتو نړیوال تسلط تائید کړ.

د اغیزو تصور وکړئ که ژر یا وروسته، د کییف او مسکو استازي په بیجینګ کې د ولسمشر **شي** تر نظر لاندې راغونډ شي او دروسیې د هیلو او د اوکراین د بقا تر منځ د لیدلید ځای ومومي. یو شی به تضمین شي: د نړۍ د انرژي، سړې او غلو په بازارونو کې د کلونو ګډوډیو وروسته، چې د انفلاسیون مجازات او د لوړې خپریدو سره نښه شوي، د پنځو براعظمونو ټول سترګې به واقعا بیجینګ ته واړوي.

په هر صورت، د جګړې له امله د تور سمندر له لارې د غلو او سړې لیرد ګډوډولو سره، د نړۍ لوړه په 2023 کې اټکل شوي 345 ملیون خلکو ته دوه برابره شوه، پداسې حال کې چې د خوړو اساسي ناامني اوس د آسیا، افریقا او لاتینې امریکا 828 ملیون اوسیدونکي ځوروي. که دا ډول خبرې اتري کله هم ګټورې ثابتې شي، د ولسمشر **شي**

جين پينگ په کوربه توب د تلوېزيون دلاسلېک مراسم به د نړۍ په کچه د بي شمېره مليونو خلکو لخوا ليدل شوي وي، د نړۍ ځواک ته د چين د 20 کلن چټک پرمختگ تاج به وي.

اوکراين د يوې شيبې لپاره هير کړی او د کمونيستي واکمنۍ لاندې د چين اقتصادي وده باندې تمرکز وکړی، کوم چې لږ څه غير معمولي و. په ۱۹۴۹ کال کې د چين د ولسي جمهوريت د رامنځته کېدو په وخت کې چين د اقتصادي پياوړتيا په حال کې و. د دې لوی نفوس، د نړۍ 20٪، د نړيوال اقتصادي توليد يوازي 4٪ توليدوي. چين دومره کمزوری و چې **مشر ماو زيډونگ** يې دمسکوپه ژمي کې د شوروي مشر **جوزف ستالين** سره دليدونکولپاره دوه اونۍ انتظار کاوه ترڅو يوازي د صنعتي تيکنالوژۍ غوښتنه وکړي چې د 12 کلونوجگړې او انقلاب له امله ويجاړشوي اقتصاد بيا رغولو کې مرسته وکړي. په 2002 کال کې د سوداگرۍ نړيوال سازمان ته د ننوتلو وروسته په لسيزه کې، چين په چټکۍ سره د نړۍ د ورکشاپ په توگه بدل شو، د بهرنيو اسعارو د 4 تریليون ډالرو بي ساري زيرمې راتولي کړي.

د دې پر ځای چې په خپل مني بن کې د سکروج مکېک په څير د پيسو په ذخيره کې تير شي، په 2013 کې ولسمشر **شي** د بيلت او سرک نوښت (BRI) په نوم د تریليون ډالرو پراختيايي سکيم اعلان کړ. د دې هدف د يوريشيا د ځمکې او افريقا په اوږدو کې د پراخه زيربنا رامینځته کول وو، په دې توگه د بشریت هير شوي مليونونو ژوند ته وده ورکول، پداسې حال کې چې بيجينگ د يوريشيا د اقتصادي پرمختگ مرکز گرځيدلی. نن ورځ، چين نه يوازي يو صنعتي ځواک دی چې د نړيوال ناخالص کورني توليد 18٪ توليدوي، يا GDP (د متحده ايالاتو لپاره 12٪ په پرتله)، بلکې د نړۍ لوی پور ورکوونکی هم دی. دا 148 هيوادونو ته د زيربناوو او صنعتي پروژو لپاره پانگه چمتو کوي، پداسې حال کې چې د بشریت څلورمې برخې ته يو څه اميد وړاندې کوي چې لاهم د ورځې له څلورو ډالرو څخه کم ژوند کوي.

د دې اقتصادي وړتيا په ثبوت سره، په تيرو شپږو مياشتو کې، د نړۍ مشرانو د چين په وړاندې د متحدې جبهې د جوړولو لپاره د واشنگټن غوښتنې له پامه غورځولي دي پرځای يې، د پام وړ شمير د آلمان د اولاف شولز، د هسپانيا پيپرو سانچيز، او د برازيل لولا دا سلوا په گډون، په بيجينگ کې د ولسمشر شي ته د محکمې د ورکولو لپاره راوتلي دي. د اپريل په مياشت کې، حتی د فرانسې ولسمشر او د متحده ايالاتو متحد ايمانويل ميکرون د چين پلازمينې څخه ليدنه وکړه چېرې چې هغه د "چين سره نړيواله ستراتيژيکه ملگرتيا" اعلان کړه او له نورو هيوادونو څخه يې وغوښتل چې د "د متحده ايالاتو د ډالرو بهرنۍ سيمه ايزيت" باندې لږ تکيه وکړي.

بیا، په یوه ډیپلوماتیکه کودتا کې چې واشنگتن یې حیران کړ، چین په بیجینګ کې د دوی د بهرنیو چارو وزیرانو د غونډې په کوربه توب د شیعې ایران او سني سعودي عربستان تر منځ د خطرناک فرقه ایزې سیالۍ د درملنې په لور مهم ګام پورته کړ. د سعودي د تیلو د لوی پېرودونکي او د ایران ترټولو لوی پور ورکونکي په توګه، بیجینګ سوداګریز ځواک درلود چې دوی د معاملي میز ته راوړي. د چین لورپوړي ډیپلومات وانګ یی بیا د ډیپلوماتیکو اړیکو بیا رغول د خپل هیواد د یوې برخې په توګه "په ټوله نړۍ کې د ګرمو مسلو د مناسب حل لپاره د اسانتیا لپاره رغنده رول" وبله.

جیوپولیتیک د بدلون سرچینې په توګه

د چینایانو د ډیپلوماتیک ځواک د ناڅاپه بنودلو لاندې د "جیوپولیتیک" په نوم په هغه اړین ډګر کې وروستی بدلون دی چې په نړیوال ځواک کې د بنسټیز تنظیم کولو لامل کیږي. د 1900 په شاوخوا کې، د انګلیسي امپراتورۍ د لوړې کچې په وخت کې، یو انګلیسي جغرافیه پوه سر **ها لفورډ مکیندر**، د جیوپولیتیک عصري څېړنه د یوې خورا اغیزمنې مقالې په خپرولو سره پیل کړه چې استدلال یې د 5,000 مایل اوږد ټرانس سابییریا ریل پټلۍ له ماسکو څخه پیل کړ. ولادیمیر ګورچاک د اروپا او اسیا د یوځای کیدو پیلامه وه. هغه وویل چې د ځمکې یو متحد ډله به ډیر ژر د نړیوال ځواک مرکز شي.

په 1997 کې، په خپل کتاب *The Grand Chess Board* کې، د متحده ایالاتو د ملي امنیت پخواني سلاکار **Zbigniew Brzezinski** د مک کنډر تازه کړه، استدلال یې وکړ چې "جیوپولیتیک له سیمه ایز څخه نړیوال اړخ ته تللی دی، په ټوله یوریشیا براعظم کې د نړیوال لومړیتوب لپاره د مرکزي بنسټ په توګه کار کوي". په ځانګړې توګه زموږ د اوسنۍ نړۍ لپاره مناسب په الفاظو کې، هغه زیاته کړه: "د امریکا نړیوال لومړیتوب په مستقیم ډول په دې پورې اړه لري چې د یوریشیا په وچه کې څومره او څومره اغیزمنتوب دوام لري".

له یوې څلورمې پېړۍ څخه ډیر وروسته، جیوپولیتیک د یوې ژورې زیرمې په توګه تصور کړی چې خورا ډیر سطحی سیاسي پېښې رامینځته کوي، حتی که دا یوازې په ځینو شیبو کې د پام وړ وي، د سیا رې د ټیکټونیک پلټونو په دوامداره توګه مینځل یوازې هغه وخت څرګند یری کله چې د آتش فشا نې ټوټې ټوټې شي. د ځمکې سطحه د پېریو لپاره، که زر کاله نه وي، اروپا له آسیا څخه د نه ختمیدونکي دښتو او پراخو شنو ځمکو په واسطه جلا شوې وه. د دې پراخي ځمکې خالي مرکز یوازې د اوبسانو د تارونو یاقطارونو په واسطه تیر شوی و چې د ورېښمو لرغوني لارې ته سفر کوي.

اوس، په زیربناوو کې د ټریلیون ډالرو پانګونې څخه مننه - د ریل پټلۍ، سرکونو، پایپ لاینونو او بندرونو - چین په بنسټیز ډول د براعظمو د استعاري ادغام له لارې د جیو

پولیتیکل سبستریټ بدلوي ټکه د رئیس شي جین پینگ سترې طرحې بریالی شي، بیجینگ به یو متحد بازار جوړ کړي چې له شمالي سمندر څخه تر جنوبي چین سمندر پورې 6,000 کیلومتره اوږد دی، په نهایت کې به د ټول بشریت 70٪ برخه ولري او په مؤثره توګه به اروپا او اسیا په یو واحد اقتصادي براعظم: یوروشیا بدل کړي .

د چین ضد ایتلاف رامینځته کولو لپاره د بایډن ادارې له زړورتیا سره سره ، وروستی ډیپلوماټیک اختلالات د نړۍ نوي نظم رامینځته کوي چې هغه څه ندي چې واشنګټن یې په ذهن کې لري . په داسې حال کې چې د یوریشیا د یوې ریښتیني اقتصادي حوزې د رامینځته کېدو په حال کې ښکاري، د ایران-سعودي له دې غونډې څخه بیا بیجینگ ته د مکرون تر سفر پورې، مورن ښايي د نړیوال سیاست د بدلېدونکي څېرې لومړۍ نښې وینو . پوښتنه دا ده: ایا په اوکراین کې د چین انجینر سوله په لیکه کې کیدی شي؟

سولې لپاره پر چین فشارونه

دا ډول مخ پر ودې جیوپولیتیک ځواک چین ته انگیزه ورکوي او حتی په اوکراین کې د جګړې د پای ته رسولو لپاره د خبرو اترو وسیله هم ورکوي لومړۍ، وسیله: د روسیې د اجناسو صادراتو لپاره د اصلي پیروونکي په توګه، او د جګړې څخه دمخه د اوکراین ترټولو لوی سوداګریز شریک، چین کولی شي سوداګریز فشار وکاږي ترڅو دواړه خواوې د معاملي میز ته راوړي - لکه څنګه چې د ایران او سعودي عربستان لپاره یې ترسره کړ .

بل، انگیزه: پداسې حال کې چې مسکو او کبیف ممکن هر یو په خپل تلپاتي جګړه کې د نها یې بریا په اړه باور څرګند کړي ، بیجینگ د دې لامل شوی چې د تور بحر په اوږدو کې د اقتصادي خنډونو له امله بې صبره شي ترڅو یو نازک متوازن نړیوال اقتصاد رامینځته کړي . د نړیوال بانک په وینا، نږدې نیما یې انسانان (47٪) اوس د ورځې په اوو ډالرو ژوند کوي او ډیری یې په افریقا ، آسیا او لاتینې امریکا کې ژوند کوي چیرې چې چین 148 هیوادونو ته پراخ، اوږد مهاله پراختیایي پورونه ورکړي دي . د یو کمربند او یوې لارې د نوبت لاندې .

اوکراین د خپلو 70٪ ځمکو او د هغوی بډایه توري خاورې کرنې ته وقف کړي دي، د لسيزو راهیسې د غنمو، وربشو، سویابین او د لمر گل غوړ ډیر حاصلات تولید کړي چې دا یې د نړۍ "د نړۍ د یوډی توکری" بدله کړې، او د نړۍ د ورو ملیونونو خلکو ته یې برابرې د ارزانه توکو د باور وړ بار وړلو سره په هر صورت، د روسیې له یرغل

وروسته، په نړۍ کې د غلو اوسبزیجاتو تیلو بیه 60٪ لوړه شوه. د ثبات د هڅو سره سره، د ملګرو ملتونو د تور سمندر د غلو نوښت په شمول چې د جګړې له لارې صادراتو ته اجازه ورکوي، د ورته اړینو توکو بیه خورا لوړې دي. او دوی ګواښ کوي چې د نړیوال اکمالاتي زنجیرونو د لا ګډوډۍ یا د جګړې ډیر زیان لکه د اوکرایین د اوبو لګولو د مهم بند وروستي تخریب سره چې له یو ملیون جریبه څخه ډیر اصلي کرهنه ځمکه یې په "دښته" بدله کړې ګواښ کوي.

لکه څنګه چې د سړې، غلې دانې او نورو خوراکی توکو د واردولو لګښتونه د روسیې له یرغل راهیسې لوړ شوي، د بهرنیو اړیکو شورا راپور ورکوي چې "د تیت عاید لرونکي BRI هیوادونو زیات شمیر د نوښت سره تړلي پوړونو بیرته ورکولو لپاره مبارزه کړې، چې د دې نوښت سره تړاو لري. د پور بحران "د مثال په توګه، د افریقا په سینګ کې، د وچکالی شپږم کال د اټکل له مخې 23 ملیون خلک د "لوړې بحران" ته اړ کړي، د ایتوپیا او کینیا حکومتونه دې ته اړ کړي چې د چینایي پوړونو بیرته ورکولو سره د قیمتي خوراکی توکو واردات توازن کړي. د مهمو زیربناوو رامینځته کول لکه فابریکې، ریل پټلۍ، او د نوي کیدونکي انرژي. د دا ډول پوړونو سره د ګانا، مالیزیا، پاکستان او زامبیا په څیر هیوادونو کې د ناخالص کورني تولید (GDP) 20٪ څخه ډیر دی، په داسې حال کې چې چین پخپله د GDP د 25٪ سره مساوي پوړونه لري، بیجینګ د نړیوالې اقتصادي سولې او ثبات لپاره ډیره پانګونه کړې. د بل هر لوی ځواک په پرتله.

د بریا د لویدیځ تصوراتو هاخوا

په اوس وخت کې، بیجینګ ممکن د لویو هیوادونو په منځ کې یوازینی ښکاري چې د اوکراین جګړه د نړۍ اقتصاد ته د لوړې او بقا تر منځ د فشار په اړه اندیینه لري. مګر په راتلونکو شپږو میاشتو کې، د لویدیځ نظرونه به په احتمالي توګه بدلون پیل کړي ځکه چې په اوږده انتظار کې د "پسرلي ضد عملیاتو" کې داوکراین ډیر لپاره دهغې د تودوخي هیلې د خندق جګړې ته د روسیې د بیرته راستنیدو واقعیت پوره کوي.

خارکیف او خرسون ته نږدې د تیر کال په وروستیو کې د اوکراین د بریدونو په زړه پورې بریا وروسته، لویدیځ د پوتین د هڅولو په اړه خپل لیوالتیا کمه کړه او د ملیاردونو ډالرو پرمختللي تجهیزاتو لیردول یې پیل کړل - لومړی، د HIMARS او هاګ توغندیو، بیا د لیویردو او ابرامز جنګي ټانکونه، او په واسطه د دې کال تر پایه به پرمختللي F-16 جت الوتکې وپلوري. په تیره فبروري کې د جګړې په لومړۍ کلوزه کې، لویدیځ لا د مخه کیف ته د 115 ملیارد ډالرو مرستې چمتو کړې او د هرې نوې وسلې لیرد سره د بریالیتوب تمه زیاته شوه. د دې وړاندوینې په اضافه کولو سره، د ما سکو خپل "ژمي

بريد" د بخت په بنار کې د خپل نا امید ځانمرگو بریدونو سره وړاندیز وکړ، لکه څنگه چې د بهرنیو چارو وزارت ویلي، "د روسیې پوځ وښودله ... دا نور د لوی کچې جنگي عملیاتو توان نلري".

خو دفاع بله خبره ده په داسې حال کې چې مسکو په باختم کې په ځانمرگو بریدونو کې شاوخوا 20,000 ژوند له لاسه ورکړی و، د هغه ځانگړي تیراکتورونه د 600 میلې مخ په اوږدو کې د خندقونو او ټانکونو د جالونو یوه قوي شبکه پرې کوي چې د اوکراین د هر ډول ځوابي برید مخه ونیسي .

د اوکرایین پوځیان به شاید یو څه پرمختگونه تر لاسه کړي کله چې دا برید په پای کې پیل شي، مگر امکان نلري چې روسیه له یرغل وروسته له خپلو ټولو لاسته راوړنو څخه شاته کړي په یاد ولری چې د روسیې 1.3 ملیون پوځ د اوکراین په پرتله درې چنده لوی دی چې ډیری تلفات یې هم لیدلي دي. د مارچ په میاشت کې د اوکراین د هوایي برید د ۴۶ لوا قوماندان و اشننگتن پوست ته وویل چې د یوه کال په جگړه کې د ده په ۵۰۰ کسيزه قطعه کې ۱۰۰ تنه وژل شوي او ۴۰۰ نور تپیان شوي دي او پر ځای یې خام استخدام شوي چې ځینې یې په تېښته بریالي شوي دي. د توپک د دزو غږ. د څو درجن "سمبولیک" لیبرې ټانکونو سره د مقابلې لپاره چې لویدیځ یې لیري، روسیه په زرهاو زاړه ماډل ټانکونه په زیرمه کې لري .

د متحده ایالاتو او اروپایي بندیزونو سره سره، د روسیې اقتصاد په حقیقت کې وده ته دوام ورکړی، په داسې حال کې چې د اوکراین، چې د روسیې د اندازې یوازې لسمه برخه وه، 30٪ کم شوی. د دې په څیر حقایق یوازې یو شی معنی لري: خنډ.

بیجینګ د سولې جوړونکي په توګه

تر راتلونکي ډسمبر پورې، که د اوکراین ضد عملیات په حقیقت کې ودرول شي، د دې خلک د بې پلوتیه الوتکو د بریدونو له یو بل ساره، تیاره ژمی سره مخ دي، په داسې حال کې چې د روسیې زیاتېدونکې مرګ ژوبله او د پایلو نشتوالی ښایي په دې وخت کې د پوتین واک ننګوي په بل عبارت، دواړه جنگیالي ښایي د سولې د خبرو اترو لپاره په بیجینګ کې ناست وي. د راتلونکو گډوډیو گواښونو سره چې خپل نازک نړیوال موقعیت ته زیان رسوي، بیجینګ به احتمالاً خپل بشپړ اقتصادي ځواک ځای په ځای کړي ترڅو د جوړجاړي لپاره خواوې فشار راوړي. د سوداګریزې ساحې له لارې، په داسې حال کې چې د بیارغونې په برخه کې د چین سره موافقه، او د اوکراین په راتلونکي نا تو غږیتوب

کي ځيني نور بنديزونه، دواړه خواوې ممکن احساس وکړي چې دوی د تړون لاسلیک کولو لپاره کافي امتیازات ترلاسه کړي .

چین به نه یوازې دا چې د سولې د داسې یوې موافقې د منځگړیتوب لپاره خورا لوی وقار ترلاسه کړي، بلکه دا به د بیارغونې په بونانزا کې یو غوره مقام ترلاسه کړي چې د ویجاړ شوي اوکراین او ویجاړ شوي روسیې د بیارغونې لپاره د مرستې وړاندیز کوي په یوه وروستي راپور کې، نړیوال بانک اټکل کوي چې کیدای شي د یوې لسيزې په اوږدو کې د ویجاړ شوي اوکراین د بیارغونې لپاره 411 ملیارد ډالر د زیربنايي قرارداونو له لارې د هغه ډول چینایي ساختماني شرکتونو لخوا ترسره کولو ته چمتو وي . د دې ډول معاملو د خوړولو لپاره، اوکراین کولی شي چین ته هم اجازه ورکړي چې لوی فابریکې جوړې کړي ترڅو د اروپا د نوي کیدونکي انرژي او بریښنايي وسایطو غوښتنې ته اړتیا پوره کړي . د گټې اخیستنې سربیره، د چین او اوکراین گډ شرکتونه به په داسې وخت کې تولید ته وده ورکړي کله چې دا هیواد احتمال لري چې اروپا بازار ته د محصول څخه پاک لاسرسی ومومي . د جگړې وروسته په شیبه کې، د دې احتمال سره چې اوکراین به د اروپا په څنډه کې په زیاتیدونکې توگه یو پیاوړی اقتصادي متحد وي، روسیه لاهم د تیت نرخ اجناسو د اعتبار وړ عرضه کونکی دی، او د اروپا بازار د خپلو دولتي شرکتونو لپاره نور هم خلاص دی، چین احتمال لري چې د دې ویجاړونکې شخړې څخه راڅرگند شي - د برزیلېسکې غوره غوره شوي ټکي وکاروی - د دې سره "په ټوله یوریشیا براعظم کې د پام وړ نفوذ" قوي شوی او د "نړیوال لومړیتوب اساس" د پام وړ پیاوړی شوی .

ددې مقالې دلیکوال په اړین څو کرښې :

الفريد مکوی

د Ph.D ترلاسه کولو وروسته په بیل کې د سویل ختیځ آسیا په تاریخ کې، د دې سیمې په اړه زما لیکنه په دريو موضوعاتو متمرکز ده - د عصري امپراتوریو تاریخ، د فیلیپین سیاسي تاریخ او د نړۍ د تریاکو قاچاق .

زما لومړی کتاب، په سویل ختیځ آسیا کې د هیروینو سیاست (نیویارک، 1972)، هغه وخت جنجال راپورته کړ کله چې CIA هڅه وکړه چې د خپروولو مخه ونیسي مگر د دریو انگلیسي نسخ و او نهو بهرنیو ژبو ته د ژباړې وروسته، دا څیرنه اوس د نړۍ د مخدره توکو د تیرافیک په اړه "کلاسیک" کار گڼل کیږي .

د پټو عملیاتو په اړه زما وروستی کار، د شکنجې پوښتنه: د سي آی ای تفتیش، له سړې جگړې څخه تر ترور پورې جگړې (نیویارک، 2006)، د ادارې د روانې شکنجې نیمه پېړۍ تاریخ لټوي. د دې کتاب په یوه برخه کې جوړ شوی فلم، "تیکسي ته د ډارکساید" په 2008 کې د غوره مستند فیچر لپاره د آسکر جایزه وگټله. د دې موضوع په اړه زما وروستی څیرنه، شکنجه او معافیت (میدیسین، 2012)، د امریکا سیا سي او کلتوري تحرکات لټوي د 11/9 وروسته د تحقیق په اړه بحث .

فیلیپین زما د څیړنې لوی تمرکز پاتې دی. د ولسمشر مارکوس د "جعلي مدالونو" په اړه یوه څیړنه، چې د نیویارک تایمز (د جنوري په 23، 1986) کې د هیواد د ولسمشرۍ ټاکنو څخه یوازې څو اونۍ مخکې خپره شوې، د هیواد له استبدادي واکمنۍ څخه د لیرد سره مرسته وکړه. د کودتا د پيرو هڅو تحلیل چې وروسته یې ترسره کړل، زما کتاب د ورونو په پرتله نږدې (نیو هیون، 1999) د فیلیپین په اردو باندې د شکنجې ناوره اغیزې مستند کوي .

د فیلیپین د تاریخ لیکنې په اړه زما درې ایډیټ شوي جلدونه د دې هیواد د ملي کتاب جایزه گټلې ده په 2001 کې، د آسیا د مطالعاتو ټولني ما ته د "د فیلیپین تاریخي مطالعاتو ژورې او تلپاتې اغیزې" لپاره د گودمن جایزه ورکړه.

زما کتاب د امریکا د امپراتورۍ پولیسینګ: د متحده ایالاتو، فیلیپین، او د سرویلانس ایالت راپورته کیدل (میدیسین، 2009)، زما په څیړنه کې د پولیسو د بدلون ځواک، معلوماتو، او د دواړو عصري شکلونو په جوړولو کې د رسوایی د سپړلو لپاره پیری برخې راټولوي. د فیلیپین ایالت او د متحده ایالاتو داخلي امنیت تجهیزات په 2011 کې، د آسیا د مطالعاتو ټولني هغه کتاب ته د کاهین جایزه ورکړه، دا یې د "یو په زړه پورې، په زړه پورې لیکل شوي کتاب" په توګه تشریح کړ چې د مک کای داستان او تحلیلي ډالۍ، د هغه د کلونو دردناک

تحقيق او د هغه د بدونړيوالو اغيزو په اړه د هغه ډاډمن احساس سره تړاو لري .
د هغه كيسه .»

په 2012 كې، د بيل د فراغت بنوونځي د زده كونكو اتحاديې ما ته د ويلبر
كراس مډال وركړ چې هر كال "يو لږ شمير نامتو زده كونكو" ته وړاندې كيږي
ترڅو "د بورسونو، تدريس، اكادميك ادارې، او عامه خدماتو كې د پام وړ
لاسته راوړنې" پيژني په ورته وخت كې، د ويسكونسن -ميديسن پوهنتون ما ته
د 2012 لپاره د هنر او انسانيت لپاره د هيلډيل جايزه راكړه .

زما تر ټولو وروستې كتاب، د نړۍ د حكومت كولو لپاره: نړيوال حكومه
او ناوړين بدلون (شيكاجو، 2021)، د تور مرگ څخه د امپراتور يو او د دوى
نړيوال سيستمونو د برياليتوب په شكل كې د دريو فكتورونو - حاكميت، بشري
حقونه، او انرژي - مينځ ته راوړي د 1350 څخه تر 2050 پورې د راتلونكي
اقليم بحران څخه .

زما د تدريس گټو كې شامل دي: عصري فيلپين ټولنيز او سياسي تاريخ؛ د
امريكا بهرنۍ پاليسي؛ په سويل ختيځ آسيا كې استعماري امپراتورۍ؛ د مخدره
توكو نړيوال قاچاق؛ او د سي آى اې پټ عمليات .

زده كړه

پي ايچ ډي، بيل
MA، د كاليفورنيا پوهنتون - بركلي
B.A، د كولمبيا كالج

په درناوى «27-06-2023»

ددى مقالى دليكونكى په اړين څو كړبڼي :

الفريډ مك كاي د J.R.W. سميل د ويسكانسن - ميډيسن پوهنتون كې د تاريخ پروفيسور د تام ډيسپيچ منظم ، هغه د امريكايي پيرى سيوري كې ليكوال دى: د متحده ايالاتو د نړيوال ځواك وده او زوال او د امريكا امپراتورى پوليس كول: متحده ايالات ، فيليپين ، او د نظارت رياست وده .

الفريډ مك كاي

په درناوي «»
